

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ

Харьковский национальный университет радиоэлектроники

Харьковский национальный университет

городского хозяйства им. А.Н. Бекетова

Харьковский научно-исследовательский

институт технологии машиностроения

Громадська академия наук г. Лодзь

Белорусский государственный экономический университет

ТРУДЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

«МАТЕМАТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ПРОЦЕССОВ В ЭКОНОМИКЕ И УПРАВЛЕНИИ ПРОЕКТАМИ И ПРОГРАММАМИ (ММП-2015)»

Харьков-Николаев, 2015

УДК 658.012.32

ББК: У 290-21

Международная научно-практическая конференция «Математическое моделирование процессов в экономике и управлении проектами и программами (ММП-2015)», Коблево, 14-20 сентября 2015 г. Труды – Харьков: ХНУРЭ, 2015. – 240 с.

Представлены материалы пленарных и секционных докладов международной научно-практической конференции «Математическое моделирование процессов в экономике и управлении проектами и программами (ММП-2015)». В процессе выступлений обсуждены основные проблемы, перспективы и научно-технические достижения, внедрение и опыт использования современных методов экономико-математического моделирования и информационных технологий в управлении бизнесом, предприятиями и проектами. Освещен современный уровень развития теории и практики инновационного менеджмента, управления проектами и экономической безопасности.

Для специалистов, преподавателей, аспирантов и студентов.

Утверждено к печати ученым советом Харьковского национального университета радиоэлектроники (протокол № 7 от 03 июля 2015 года)

Статьи воспроизведены с авторских оригиналов, предоставленных оргкомитету, в авторской редакции.

УДК 658.012.32

ББК: У 290-21

© Харьковский национальный
университет радиоэлектроники,
2015

ИНИЦИАТОРЫ И ОРГАНИЗАТОРЫ КОНФЕРЕНЦИИ:

*Министерство образования и науки Украины
Харьковский национальный университет радиозлектроники
Харьковский национальный университет
городского хозяйства им. А.Н. Бекетова
Харьковский научно-исследовательский
институт технологии машиностроения
Громадська академия наук г. Лодзь, Польша
Белорусский государственный экономический университет*

ПРОГРАММНЫЙ КОМИТЕТ:

Председатель:

Бабаев В.Н. – доктор наук по государственному управлению, профессор, академик Международной инженерной академии, ректор Харьковского национального университета городского хозяйства им. А.Н. Бекетова.

Заместитель председателя:

Слипченко Н.И. – д. ф.-м. н., профессор, проректор по научной работе Харьковского национального университета радиозлектроники.

Члены программного комитета:

Чумаченко И.В. – д.т.н., профессор, заведующий кафедрой управления проектами в городском хозяйстве и строительстве Харьковского национального университета городского хозяйства им. А.Н. Бекетова;

Тимофеев В.А. – д.т.н., профессор, заведующий кафедрой экономической кибернетики и управления экономической безопасностью Харьковского национального университета радиозлектроники;

Косенко В.В. – к.т.н., доцент, директор Харьковского научно-исследовательского института технологии машиностроения;

Читая Г.О. д.т.н, проф., заведующий кафедрой прикладной математики и экономической кибернетики Белорусского государственного экономического университета, Беларусь;

Чухрай Н. И.– д.э.н., проф., Громадська академия наук г. Лодзь, Польша;

Кирий В.В. – к.э.н., доцент, доцент кафедры экономической кибернетики и управления экономической безопасностью Харьковского национального университета радиозлектроники.

ВУЗы и организации, представленные участниками конференции

Восточноукраинский национальнанациональный университет им. В. Даля
ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»
Государственный экономико-технологический университет транспорта
ГП «Национальная энергетическая компания «Укрэнерго»
ГП «Харьковский научно-исследовательский институт технологии машиностроения»
ГУ «Институт экономики и прогнозирования НАН Украины»
Институт сцинтилляционных материалов НАН Украины
Институт экономики и прогнозирования НАН Украины
Киевский национальный университет им. Тараса Шевченко
Киевский национальный университет культуры и искусства
Национальный аэрокосмический университет им. Н.Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт»
Национальная металлургическая академия Украины
Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт»
Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт»
Национальный университет водного хозяйства и природопользования
Национальный университет кораблестроения им. адмирала Макарова
Национальный фармацевтический университет
Национальный университет «Львовская политехника»
Одесский национальный политехнический университет
Одесский национальный экономический университет
Одесский региональный институт государственного управления национальной академии государственного управления при Президенте Украины
ООО «Научно-производственная компания «Телеоптик»
ПрАО «Институт автоматизированных систем»
Сумской государственный университет
Университет экономики и права «КРОК»
Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет
Харьковский национальный университет им. В.Н Каразина

Харьковский национальный технический университет сельского хозяйства им. Петра
Василенка

Харьковский национальный университет городского хозяйства им. А.Н. Бекетова

Харьковский национальный университет радиоэлектроники

Харьковский национальный университет строительства и архитектуры

Харьковский национальный экономический университет им. Семена Кузнецца

СОДЕРЖАНИЕ

Баженов В.А. Питання оптимізації функціонування електричних мереж великих енергосистем.....	10
Баженова О.В. Міжчасовий підхід до аналізу рахунку поточних операцій платіжного балансу як трансмісійного каналу передачі економічних збурень.....	13
Bezkorovainyi V.V., Podoliaka K.E. Mathematical model of multicriteria optimization for project of reengineering large-scale monitoring systems.....	17
Вишневіська В.М, Руда І.В. Зарубіжний досвід використання інструментів управління проектами в публічній сфері.....	21
Veriasova G. M., Ugwu Emmanuel Tochukwu Substantiation of the choice of method for assessing the enterprise's competitive position	24
Гришко С.В., Пересада О.О. Інноваційний розвиток: різниця у європейському та пострадянському розумінні	28
Гурин В.Н., Воронова С.В. Роль ринкових інструментів в державному управлінні економікою України, на прикладі агропромислового комплексу.....	31
Гусева Ю. Ю., Чумаченко І. В. Наукометричний аналіз розвитку теорії стейкхолдерів як фактора забезпечення якості вищої освіти	35
Гуца О.Н., Довгопол Н.В. Використання візуалізації при розробці та перевірці регламентів (робочих інструкцій).....	39
Давідіч Н.В., Чумаченко І.В. Визначення критеріїв оцінки якості в проектах міського пасажирського транспорту	42
Даншина С.Ю. Управління асортиментом матеріальних потоків сервісних проектів	45
Деренська Я. М. Моделі оцінки компонентів проектного портфелю	49
Доуртмес Ф.А. Основні положення сучасної парадигми управління інвестиційною діяльністю підприємства	53
Доценко С.И. Развитие принципа бинарных отношений в теории управления экономическими процессами	56
Євдокимова А.В., Древаль О.Ю. Проектні конфлікти та методи їх розв'язання	60
Игуменцева Н.В., Стеблянка Б.А. Перспективи розвитку інформаційного Бізнесу	63
Иоселева К.Ю. Проблемы оценки стоимости малого предприятия	66

Кадикова І.М., Налігацкіх І.О. Фактори впливу на ініціацію проектів корпоративної соціальної відповідальності.....	69
Кирий В.В. Климко Є.О. Впровадження технологій data mining для моделювання економічних систем	72
Кирий В.В., Тімофєєв В.О. Використання інформаційних технологій у забезпеченні безпеки соціальних систем	75
Кобицкая Ю.А., Стороженко А.В. Исследование динамики финансовых временных рядов методом рекуррентного анализа	77
Ковалевська А.В., Петрова Р.В. Децентралізація як складова трансформаційних зрушень економіки країни	79
Коваленко И. И., Мельник А. В. Информационная технология анализа экспертных оценок в проектах технической диагностики	83
Кожушко Л. Ф., Костюкевич Р. М. Особливості управління державними проектами і програмами у сфері протипаводкового захиту територій.....	87
Козловський І.В. Инструменти оцінки інноваційного розвитку економічних систем на основі розробок ЄС, перспективи використання для України.....	91
Колесник Б.А. Инновации в управление качеством выпускаемой продукции	95
Колісниченко Я.А., Полозова Т.В. Гудвіл як критерій репутації компанії	97
Кононенко И.В., Агаи А. Выбор методологии для управления проектом: проблемы и перспективы.....	100
Косенко В.В. Критерии эффективности использования ресурсов информационно-телекоммуникационной сети.....	105
Костенко А.Б., Булаєнко М.В. Особенности организации распределенных баз данных в городских инженерных сетях	107
Костін Ю.Д., Пустовий О.Ю. Піраміда показників енергетичної ефективності на рівні підприємства	110
Коюда П.Н. Озерская А.В. Инновационная адаптация предприятия.....	114
Кулаков Г.Т., Кравченко В. В., Бондарь-Подгурская О. В. Феномен золотого сечения как фактор структурной устойчивости и гармонии динамических систем .	116
Курденко А.В. Оценка сущности коэффициента финансовой независимости.....	120
Манакова Н.О., Гавриленко И.А. Концептуальные аспекты автоматизированного управления потокораспределением в коммунальных сетях	122
Мирошниченко А.С. Особенности перехода на европейские стандарты украинских предприятий медицинского приборостроения	125

Мурзабулатова О.В. Розрахунок ефективності механізму державно-корпоративного партнерства	129
Мусянко В.О., Іванова В.Б. Методи оцінки ефективності управління портфелем цінних паперів.....	133
Назаренко О.М., Борода А.О., Ніколаєнко О.М. Ідентифікація моделей макроекономічної динаміки.....	138
Назарова Г.В., Назаров Н.К. Управление социальными программами в условиях институциональных трансформаций.....	142
Ніколенко Д.М., Лукьянец С.П. Метод нечіткого логічного виводу, як інструмент нечіткої логіки при визначенні меж кластеру	146
Овсюченко Ю.В. Усовершенствование управление гибкостью предприятия на основе экономико-математического моделирования.....	150
Петренко Ю.А., Шилова Т.Г., Кириченко А.І. Інформаційна технологія синтезу системи керування навколишнім середовищем.....	154
Полозова Т.В., Безлепкін Л.С. Використання об'єктів інтелектуальної власності на підприємстві як засіб економічного зростання.....	158
Полозова Т.В., Ковальчук І.О. Инновационно-инвестиционное развитие регионов на основе территориальных кластеров.....	161
Полозова Т.В., Кривцун Д. Ю. Економічна сутність поняття «інноваційний процес».....	164
Попова Ю.М. Особливості сучасних інформаційних технологій на транспорті ..	168
Рамазанов С.К. Нелінійна стохастична модель динаміки мультиагентної Конкуренції.....	170
Романенков Ю.А., Вартанян В.М. Метод настройки однопараметрических прогнозных моделей на основе анализа фазовых траекторий внутреннего параметра.....	174
Романов А.Д. Чинники формування лояльного соціально-психологічного клімату у колективі.....	177
Рубан І.В. Подход к классификации уязвимостей кибернетической безопасности социальнотехнических систем.....	179
Рудницкий С.И. Классификация действий процесса управления конфигурацией сложных проектов	180
Соколова Л.В., Попова Т.О., Бабкін С.В. Дослідження методів оцінки конкурентних позицій банків на фінансовому ринку	183

Степанова О.В. Моделирование показателей размещения продуктивных сил.....	187
Теліженко О.М., Байструченко Н.О Програмно-цільовий підхід до впровадження енергозберігаючих заходів	191
Усов А. В., Гончаренко Е. Н., Коваленко М. П. Структурно-функциональное моделирование устойчивого развития предприятия.....	195
Ущатовский К.В., Костин Ю.Д. Дискриминантные модели для прогнозирования возможных состояний энергопредприятий	199
Фонарьова Т.А., Петренко В.О., Кучерин Г.О. Місце і роль інтелектуальної безпеки в управлінні інноваційним розвитком підприємства	201
Черненко С.М., Стороженко О.В. Соціальні інновації та їх розвиток у провідних країнах світу, зокрема у країнах ЄС.....	205
Чернов С.В. Проектный подход при проведении публичного размещения акций государственных предприятий.....	208
Чухрай Н.І., Новаківський І.І. Актуальність конвергенції методів логістики та проектного менеджменту в системі управління підприємства	211
Шейко І.А. Аналіз інноваційної активності вітчизняних підприємств.....	215
Шестопапов А.Г. Финансовые показатели как индикатор рейдерской угрозы	219
Ястремська О.М., Яблонська-Агу Н.Л. Брендсайти в інвестиційній діяльності для забезпечення інноваційного розвитку підприємства	223
Ястремська О.О. Управління діяльністю туристичних компаній.....	226
Чеченец Д.А. Экономико-математические модели оценки уровня финансовой безопасности предприятия	228
Кашпур А.Д., Глізнуца М.Ю., Лук'яниця І.Ю. Логіко-структурне моделювання процесів розвитку	233
Бубенко П.Т., Драпеза Я.В. Управління реформаційним процесом в ЖКГ.....	237
Бабаєв В.М., Сухонос М.К., Білецький І.В. Особливості управління плануванням вартості будівельно-енергетичних проектів.....	240

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК: РІЗНИЦЯ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ РОЗУМІННІ

Гришко С.В., Пересада О.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

European innovation system aims at introducing novations in life, but the Ukrainian system - to create the appearance of intense activity. The reasons for this difference laid in the understanding of innovation. The innovation's interpretation determines the direction of society's innovative development. Different interpretation of the essence of the innovation process results in its different organizations, and accordingly - to different results.

Розуміння того, що являє собою інновація і як вимірювати її ефективність, визначає напрямок інноваційного розвитку суспільства. Різне трактування суті інноваційного процесу призводить до різної його організації, і відповідно - до різних результатів. В Україні інновацію розглядають, насамперед, як результат тривалих і наполегливих зусиль вчених і винахідників. При цьому вважається, що в основі інновації знаходиться нове знання – наукове відкриття або технічний винахід. Саме така установка є підґрунтям активностей, якими в Україні намагаються поживити інноваційний процес.

Європейський підхід, який базується на шумпетерській теорії інноваційного розвитку, робить акцент на тому, що не можна вважати інновацією будь-яке нове знання. Інновація – це виключно комерціалізовані знання. Нововведення не є інновацією до того моменту, доки воно успішно не впроваджене в кінцевий продукт, який використовується в життєдіяльності людини і за який споживач "голосує" своїми грошима.

Це, здавалося б, незначне перенесення акценту на інші аспекти інноваційного процесу (у вітчизняній практиці – на створення нововведення, в європейській практиці – на його комерційне застосування) знайшло відображення в принципово різних системах оцінки ефективності інноваційної діяльності, які є ядром мотиваційних механізмів. А в результаті цього інноваційні процеси в Європі та в Україні спрямовуються зовсім різними напрямками. Найбільш яскравим прикладом тому є робота механізмів стимулювання інноваційної діяльності українських та європейських університетів.

Взагалі-то оцінювання інноваційної діяльності українських ВНЗ має фрагментарний характер. Розрахунок деяких показників, які, як вважається, мають відношення до інновацій, здійснюється при визначенні рейтингу ВНЗ, і ще частина показників – визначається при складанні Річного звіту університету. Навіть спроби систематизувати українські показники інноваційності ВНЗ не дають можливості зрозуміти, що відображають ці показники і з якою метою вони розраховуються.

Недоліками оцінки інноваційної діяльності в існуючій системі забезпечення якості української вищої освіти є наступне:

- показники, які відносять до інноваційних, не мають змістовного навантаження - не зрозуміло, для кого і навіщо вони розраховуються, і що означають; не ясно, що мають за мету такої оцінки (наприклад, обсяг держбюджетного фінансування відображає не ефективність інноваційної діяльності, а "ефективність взаємодії" з особами, розподіляють такі фонди [1]);

- немає механізмів прийняття рішень на основі розрахунку таких показників, у той час як показники повинні грати роль індикаторів, за якими можна судити про ефективність інноваційної діяльності ВНЗ та відповідно - розподіляти ресурси і блага;

- система показників, з одного боку, не повна, тобто не містить показників, які характеризують найважливіші складові процесу інновацій (комерційну взаємодію з виробництвом, трансфер знань, інтернаціоналізацію інновацій, промислову реалізацію); з іншого боку, система надлишкова: вона містить дані, що не характеризують власне інноваційний процес;

- дані, використовувані в розрахунку показників, надаються самим ВНЗ, тому показники базуються не на об'єктивних фактах, а на власній статистиці ВНЗ; і перевірити якість цієї інформації може лише спеціальна комісія в результаті тривалої перевірки;

- оцінку розраховує сам ВНЗ, дані подають у МОН, і жодна із зацікавлених сторін не має доступу до цієї інформації, не кажучи про те, щоб встановлювати свої пріоритети і моделювати оцінку самостійно залежно від важливості того чи іншого параметру.

Все це призводить до того, що отримана оцінка не має сенсу і не викликає довіри ні в кого. В результаті й немає змісту в інноваційній роботі університету через втрату мотивації учасників процесу.

Враховуючи, що інновація – це врешті-решт комерціалізація знань, то результат інноваційної діяльності ВНЗ повинен знаходитися не в університеті, а на підприємстві. Але в існуючій системі забезпечення якості української вищої освіти немає жодного комерційного показника, що характеризує виробниче застосування університетських розробок. В умовах, коли нормативна база (і навіть – дозволи) для комерційної інноваційної діяльності університетів відсутні, така система стимулює ВНЗ до отримання різного роду регалій, не більш того. Стати інноватором за українськими критеріями може навіть той, хто не виходив за академічні стіни і в очі не бачив жодного "живого" виробництва.

Не дивно, що в Україні фактично немає інноваційного процесу: в таких умовах і за такою мотивацією його й не може бути. У той самий час успішна європейська і світова практика свідчить, що головним показником інноваційної діяльності є "гроші,

здобуті із знань". Цей висновок був отриманий в рамках досліджень, проведених у проєкті Темпус 516935-TEMPUS-1-2011-1-FITEMPUS-SMGR "Національна система забезпечення якості і взаємної довіри в системі вищої освіти - TRUST" [2].

Основні показники результатів інноваційної діяльності європейських університетів – це виключно комерційні показники: річна виручка, одержувана університетом від інноваційної діяльності, кількість створених університетом за період стартапів, кількість створених бізнес-інкубатором університету робочих місць, виживаність інноваційних підприємств, створених університетом.

Інші показники (кількість патентів, обсяги фінансування і т.д.) свідчать про стан інноваційного середовища, про інноваційний потенціал тощо. Вони в кращому випадку характеризують готовність до інновацій, але не факт їх створення, і тим більш - не якість інновацій. От і виходить, що європейська система оцінки ефективності інновацій в університетах націлює академічний персонал на впровадження розробок у життя, а українська - на створення видимості бурхливої діяльності у вигляді "паперців" та звань.

Щоб оцінка інноваційної діяльності в університеті викликала довіру, стимулюючи розвиток саме інновацій і саме в правильному напрямку, вона повинна відповідати таким вимогам:

- прозорість, тобто принципи і механізми розрахунку показників (а на їх основі - розподіл ресурсів та благ) мають бути оприлюднені і зрозумілі,
- неупередженість, тобто механізм повинен забезпечувати порівняння тільки за вказаними параметрами, виключаючи вплив інших факторів (у тому числі - корупції),
- достовірність, тобто дані повинні бути такими, щоб об'єктивно відображати наявність і якість саме інновації (як комерціалізованого знання).

Якщо не забезпечити такі вимоги, то й годі очікувати серйозної активізації інноваційного процесу в університетах України.

Література

1. Сколько стоит Украине экономическая наука и кому достаются деньги [Електронний ресурс] / Сайт ІА "ЛігаБізнесІнформ". – Режим доступу: <http://biz.liga.net/ekonomika/all/stati/3048122-skolko-stoit-ukraine-ekonomicheskaya-nauka-i-komu-dostayutsya-dengi.htm>

2. Гришко С. Исследование инновационности университетов как вектора взаимодействия "университет – общественное производство" [Електронний ресурс] : Імператив якості: вчимося цінувати і оцінювати вищу освіту: навч. посіб. / За ред. Т. Добка, М. Головянко, О. Кайкової, В. Терзіяна, Т. Тіхонена. – Львів: Видавництво «Компанія "Манускрипт"», 2014. – С 381 – 540. – Режим доступу: http://dovira.eu/Trust_1.pdf

ТРУДЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

«МАТЕМАТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ
ПРОЦЕССОВ
В ЭКОНОМИКЕ И УПРАВЛЕНИИ ПРОЕКТАМИ
И ПРОГРАММАМИ
(ММП-2015)»

Підп. до друку 03.09.15. Формат 60x84 1/16. Спосіб друку – ризографія.
Умов. друк. арк. 14,0. Тираж 300 прим. Ціна договірна.

ФЛП Андреев К.В.
Харків, вул. Серпова, 4